

REZULTATELE OPERATIVE ALE ACTIVITĂȚII SOCIAL-ECONOMICE A MUNICIPIULUI BĂLȚI PENTRU PERIOADA IANUARIE – DECEMBRIE A ANULUI 2023

I. SITUAȚIA DEMOGRAFICĂ

În perioada ianuarie – decembrie 2023, în mun. Bălți conform datelor preliminare au fost înregistrați 890 născuți-vii, numărul lor micșorându-se cu 16,3% față de perioada similară a anului precedent. Numărul persoanelor decedate a constituit 1191 persoane, cu 10,9% mai puțin comparativ cu ianuarie – decembrie 2022.

Conform datelor statistice, se atestă o scădere drastică a sporului natural al populației în mun. Bălți, ca urmare a scăderii natalității. Acest indicator este influențat de migrația populației active în străinătate.

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-decembrie 2023 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

Indicatorii	Ianuarie-decembrie		Ianuarie-decembrie 2023 în % față de ianuarie-decembrie 2022
	2022	2023 ¹	
Născuți-vii, persoane	1063	890	83,7
Decedați, persoane	1337	1191	89,1
Sporul natural	274	-301	x
Numărul căsătoriilor	700	627	89,6
Numărul divorțurilor	468	464	99,1

¹ Date preliminare

În ianuarie-decembrie 2023 au fost înregistrate 627 căsătorii, numărul acestora micșorându-se cu 10,4% în comparație cu ianuarie-decembrie 2022. Conform Hotărârilor Judecătorești num II. Câștigul salarial mediu lunar al divorțurilor oficial înregistrate a fost de 464.

II. CÂȘTIGUL SALARIAL MEDIU LUNAR

Salarizarea este un instrument indispensabil în creșterea economiei și actualmente exprimă o problemă stringentă în dezvoltarea social-economică a municipiului Bălți.

Informativ: Este important de menționat că, potrivit Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, din 01.01.2017 informația referitor la câștigul salarial mediu lunar se prezintă doar trimestrial.

Conform datelor statistice, în trimestrul IV al anului 2023, câștigul salarial mediu lunar, la unitățile din sectorul real cu patru și mai mulți salariați și în instituțiile bugetare, a constituit 12 411,4 lei, fiind în creștere cu 19,9% față de trimestrul IV 2022 sau cu 2060,9 lei (în trimestrul IV al anului 2022 câștigul salarial mediu a constituit 10 350,5 lei).

În municipiul Bălți câștigul salarial mediu nominal în trimestrul IV al anului 2023 este cu 7,4% mai mic comparativ cu câștigul salarial mediu pe țară (13 401,1 lei), însă mai mare cu 15,7% comparativ cu câștigul salarial mediu pe regiunea Nord (10 731,8 lei).

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul IV 2023¹

Indicatorii	Lei	În % față de:	
		trimestrul IV 2022	trimestrul III 2023
Total economie	12411,4	119,9	106,4

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care își au sediul central în municipiul Bălți

III. ACTIVITATEA INVESTIȚIONALĂ

Investițiile în active imobilizate au crescut pe parcursul anului 2023 cu 15,6%, însumând circa 1546,5 mil. lei. Sporirea investițiilor din mijloacele de finanțare proprii (+10,1%) au constituit factorul de bază care au influențat la creșterea investițiilor în perioada vizată.

Analizând investițiile în dependență de sursele de finanțare a acestora, este de remarcat că sursele principale de finanțare ale activității investiționale au fost mijloacele proprii ale agenților economici și populației - circa 79,8%, din contul mijloacelor bugetare -7,1% și din contul altor surse -9,4%.

Indicatorii	Realizări, ianuarie- decembrie 2023 mil.lei	în % față de:	
		ianuarie- decembrie 2022	ponderea în total realizări investiții
Investiții în active imobilizate - total din care, finanțate din contul:	1546,5	115,6	100,0
bugetului de stat	88,6	222,0	5,7
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	21,5	72,1	1,4
mijloacelor proprii	1234,1	110,1	79,8
surselor din străinătate	56,8	de 2,4 ori	3,7
altor surse	145,5	117,5	9,4

Investițiile finanțate din sursele proprii ale agenților economici au avut cea mai mare contribuție pozitivă la majorarea investițiilor în ianuarie-decembrie 2023. Cu o pondere de circa 79,8% în total, acestea s-au majorat cu 10,1%.

În ianuarie-decembrie 2023, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare, au fost utilizate 110,1 mil. lei, ceea ce constituie 7,1% din total investiții.

Structura investițiilor pe forme de proprietate în ianuarie-decembrie 2023 arată, că activitatea investițională este determinată de sectorul public și privat al economiei care constituie, cota - parte 33,2% și respectiv 31,0%.

Indicatorii	<i>Investiții</i>		
	realizări, ianuarie-decembrie 2023	în %:	
		ianuarie- decembrie 2022	ponderea în total realizări investiții
Investiții în active imobilizate - total din care:	1546,5	115,6	100,0
Publică	514,1	137,6	33,2
Privată	479,1	93,4	31,0
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	-	-	-
Străină	365,8	116,6	23,7
A întreprinderilor mixte	187,5	136,4	12,1

Investițiile în imobilizările corporale au însumat 1 546,5 mil. lei, fiind în creștere cu 15,6% comparativ de perioada similară a anului precedent.

Investițiile în imobilizările necorporale au însumat 6,8 mil. lei sau 0,4% din suma investițiilor în active imobilizate fiind în creștere cu 30,4% față de perioada analogică a anului precedent.

Structura investițiilor în active imobilizate în ianuarie-decembrie 2023

Indicatorii	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie- decembrie 2022	total
Investiții în active imobilizate – total	1546,5	115,6	100
Imobilizări necorporale	6,8	130,4	0,4
Imobilizări corporale	1539,7	115,6	99,6
din care:			
clădiri rezidențiale	90,5	107,4	5,9
clădiri nerezidențiale	231,4	136,8	15,0
construcții ingineresti	328,7	112,8	21,2
mașini, utilaje, instalații de transmisie	631,9	114,9	40,9
mijloace de transport	209,2	110,5	13,5
alte imobilizări corporale	48,0	147,0	3,1

Analizând structura investițiilor în active imobilizate pe tipuri de mijloace fixe pe parcursul anului 2023, este de menționat că cea mai mare pondere a investițiilor a fost orientată spre procurarea de mașini, utilaje, instalații de transmisie–40,9% sau 631,9 mil. lei; construcții ingineresti –21,2% sau 328,7 mil. lei; construcția clădirilor nerezidențiale –15,0% sau 213,4 mil. lei; procurarea mijloacelor de transport –13,5% sau 209,2 mil. lei; clădiri rezidențiale –5,9% sau 90,5 mil. lei; și alte imobilizări corporale – 3,1% sau 48,0 mil. lei.

CONCLUZII:

Factorii de bază ce au influențat asupra investițiilor în active imobilizate pe parcursul anului 2023 sunt:

1. Dezvoltarea proiectelor investiționale în infrastructura publică;
2. Îmbunătățirea condițiilor de creditare în contextul diminuării ratelor dobânzilor;
3. Incertitudinile în rândul investitorilor create de conflictul armat din Ucraina.

Construcții. Crizele actuale mențin construcțiile pe o traiectorie descendentă. Pe parcursul anului 2023 valoarea lucrărilor de construcții executate de organizațiile incluse în cercetarea statistică lunară a constituit 400,1 mil. lei sau cu 50,6% mai puțin comparativ cu perioada respectivă a anului precedent.

Datele privind volumul lucrărilor de construcții executate pe elemente de construcții în ianuarie-decembrie 2023 se prezintă după cum urmează:

Indicatorii	Realizări, ianuarie – decembrie 2023 mil. lei	2023 în % față de:	
		ianuarie- decembrie 2022	total
Volumul lucrărilor de construcții executate-total, din care:	400,1	49,4	100,0
Valoarea lucrărilor de construcții noi	132,3	82,1	33,1
din care executate pentru populație	14,5	de 6,3 ori	
Valoarea lucrărilor de reparații capitale	130,5	107,5	32,6
Valoarea lucrărilor de reparații curente	136,3	26,1	34,1
Alte lucrări	1,1	25,5	0,3

Pe elemente de structură a lucrărilor executate predomină efectuarea lucrărilor de de **reparații curente**, ponderea cărora le-au revenit 34,1% din volumul total al lucrărilor în construcții executate, fiind în decreștere cu 73,9% comparativ cu perioada respectivă a anului precedent.

Lucrărilor executate în **construcții noi** realizate în volum de 132,3 mil. lei, ponderea cărora a constituit 33,1% din volumul total al lucrărilor de construcții executate, fiind în diminuare cu 17,9% comparativ cu perioada respectivă a anului precedent. Lucrărilor de **reparații capitale** le-au revenit 32,6% din volumul total al lucrărilor în construcții executate.

Analiza volumului lucrărilor de construcții executate pe forme de proprietate arată că, volumul considerabil de lucrări a fost realizat de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care au executat lucrări de construcții în sumă de 389,6 mil. lei sau 97,4% din volumul total al lucrărilor executate.

Evoluția și structura lucrărilor de construcții, pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în perioada gestionată se prezintă astfel:

Indicatorii	Numărul organizațiilor, incluse în cercetare, care în perioada raportată au executat lucrări de construcții, unități	Realizări, mil. lei	ianuarie-deembrie 2023 în% față de:	
			ianuarie-decembrie 2022	Structura lucrărilor de construcții executate pe forme de proprietate
Total , din care:	24	400,1	49,4	100,0
Publică	-	-	-	-
Privată	23	390,0	48,1	97,4
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	-	-	-	-
Întreprinderi străine	1	5,5	-	2,6

Pe categorii de active s-au micșorat valoarea lucrărilor în construcții inginerești și clădiri rezidențiale. Au scăzut investițiile în toate tipurile de construcții, însă cel mai semnificativ au scăzut investițiile în construcții inginerești (-68,1%),

Din contul mijloacelor populației au fost date în exploatare 29 locuințe individuale cu suprafața totală de 3,4 mii m.p sau cu 61,9% mai mult față de ianuarie-decembrie 2022.

GENERALIZĂRI:

- câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat din economia municipiului Bălți în anul 2023, a constituit 11 489,4 lei, fiind în creștere față de anul 2022 în valoare nominală cu 17,2% sau cu 1 684,5 lei.
- volumul investițiilor au crescut pe parcursul anului 2023 cu 15,6%, (în prețuri comparabile) și cifrează 1 546,5 mil. lei, comparativ cu perioada similară a anului 2022.